

การศึกษาเปรียบเทียบสถานภาพสุขภาพของผู้สูงอายุ
ในเขตชุมชนแออัด และในเขตชุมชนไม่แออัด

A COMPARATIVE STUDY OF HEALTH STATUS OF ELDERLY
LIVING IN CONSOLIDATED AND UNCONSOLIDATED AREAS

บังอรรัตน์ ศุขตระกูล
๒

อธินันท์นาการ

จาก

บัณฑิตวิทยาลัย ม.มหิดล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษิตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิทยาการระบาด

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2532

ชื่อวิทยานิพนธ์ การศึกษาเปรียบเทียบสถานภาพสุขภาพของผู้สูงอายุในเขต
ชุมชนแออัด และในเขตชุมชนใหม่แออัด

ผู้วิจัย บังอรรัตน์ สุขตระกูล

ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยาการระบาด)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

สารรัตน์ ขงใจยุทธ, พ.บ., Ph.D.

อัมพร ใจตระกูล, พ.บ., M.P.H.

วิไล กุศลวิศิษฐ์กุล, ศศ.บ., วท.ม.

วันที่สำเร็จการศึกษา 4 สิงหาคม พ.ศ.2532

บทคัดย่อ

ศึกษาปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อสถานภาพสุขภาพทางร่างกายและจิตใจของ
ผู้สูงอายุ รวมทั้งความสัมพันธ์ของปัจจัยเหล่านี้เปรียบเทียบระหว่างผู้สูงอายุที่
อาศัยในเขตชุมชนแออัดและชุมชนใหม่แออัด ในการศึกษาคั้งนี้จำนวนทั้งหมด
180 คน แบ่งเป็นผู้ที่อยู่อาศัยในเขตชุมชนแออัด 60 ราย และในเขตชุมชนใหม่
แออัด 120 ราย เก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถาม ตั้งแต่วันที่ 10
ถึง 30 กันยายน พ.ศ.2531 ที่ แขวงบางค้อ เขตบางขุนเทียน จังหวัด
กรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยพบว่า

1) สถานภาพสุขภาพร่างกายและจิตใจ ของผู้สูงอายุที่อาศัยใน
เขตชุมชนแออัดและชุมชนใหม่แออัด มีความแตกต่างกันทั้ง 2 ด้านอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติ ($p\text{-value} = 0.0140$, $p\text{-value} < 0.0001$ ตามลำดับ) และเมื่อ
เปรียบเทียบแต่ละปัจจัยในด้านสุขภาพร่างกายพบว่ามีความแตกต่างกันเฉพาะ
อาชีพในกลุ่มค้าขายเท่านั้น ส่วนด้านจิตใจพบว่าทั้งสองชุมชนมีสถานภาพ
สุขภาพที่แตกต่างกันทุกปัจจัย

2) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อสถานภาพสุขภาพด้านร่างกายของผู้สูงอายุที่อาศัยในเขตชุมชนแออัด ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ และปัญหาการเงินหรือหนี้สิน

3) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อสถานภาพสุขภาพด้านร่างกายของผู้สูงอายุที่อาศัยในเขตชุมชนแออัด ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ

4) สำหรับสถานภาพสุขภาพด้านจิตใจ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อกลุ่มที่อาศัยในเขตชุมชนแออัด ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส อาชีพ ปัญหาการเงินหรือหนี้สิน ฐานะในครอบครัว ลักษณะครอบครัว และความรู้สึกลุกลี้ญ่เลี้ยวในชีวิต

5) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อสถานภาพสุขภาพด้านจิตใจในผู้สูงอายุที่อาศัยในเขตชุมชนแออัด ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ ปัญหาการเงินหรือหนี้สิน ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ลักษณะครอบครัว และความรู้สึกลุกลี้ญ่เลี้ยวในชีวิต

9

Thesis Title   A Comparative Study of Health Status of
Elderly Living in Consolidated and
Unconsolidated Areas

Name   Bangornrattana Suktrakul

Degree   Master of Science (Epidemiology)

Thesis Supervisory Committee

Sararat Yongchaiyudha, M.D., Ph.D.
Amphorn Otrakul, M.D., M.P.H.
Wilai Kusolvisitkul, B.A., M.S.

Date of Graduation 4 August B.E. 2532 (1989)

ABSTRACT

The purpose of the study was to compare the health status of the elderly living in consolidated and unconsolidated areas. There were 180 samples in this study, 60 of them living in consolidated area and 120 living in unconsolidated area. The data obtained using questionnaire interviewed during 10 - 30 September, 1988 at Tambol Bangkhaw Amphor Bangkhunthein Bangkok.

The result of this research were

1) It was found to be statistically significant that physical and mental health in the aged living in consolidated were different from the other (p-value = 0.0104, p-value < 0.0001 respectively). When compared each factor, it was found that they were different too.

2)The factors associated to physical health in the aged living in consolidated area were sex, marital status, occupation, salary and debt problem.

3)In unconsolidated group, the factors associated to physical health were sex, age, marital status, education, and occupation.

4)It was found that were relations between Mental health in the aged living in consolidated area and factors such as sex, marital status, occupation, debt problem, status in family, kind of family and loss in life.

5)For the group living in unconsolidated area, the factors related to mental health of the aged were sex, marital status, education, occupation, debt problem, family relationship, kind of family and loss in life.